

Dokument na rokovanie

A9-0433/2023

12.12.2023

SPRÁVA

o vplyve nezákonného rybolovu na potravinovú bezpečnosť: úloha Európskej únie
(2023/2027(INI))

Výbor pre rybárstvo

Spravodajca: Nuno Melo

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA.....	14
PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY, KTORÉ SPRAVODAJCOVI POSKYTLI INFORMÁCIE.....	17
INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE.....	18
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE	19

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o vplyve nezákonného rybolovu na potravinovú bezpečnosť: úloha Európskej únie (2023/2027(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na Dohovor OSN o morskom práve z roku 1982,
- so zreteľom na dohodu OSN o populáciách rýb z roku 1995,
- so zreteľom na Dohodu Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo (FAO) o podporovaní dodržiavania medzinárodných ochranných a riadiacich opatrení rybárskymi plavidlami na širom mori z roku 1995,
- so zreteľom na Kódex správania pre zodpovedný rybolov Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo z roku 1995,
- so zreteľom na medzinárodný akčný plán Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo na zabráňovanie nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu, odrádzanie od neho a jeho odstraňovanie z roku 2001,
- so zreteľom na Dohovor Medzinárodnej organizácie práce (MOP) č. 188 o práci v odvetví rybolovu zo 14. júna 2007,
- so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1005/2008 z 29. septembra 2008, ktorým sa ustanovuje systém Spoločenstva na zabráňovanie nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu, na odrádzanie od neho a jeho odstránenie, ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1936/2001 a (ES) č. 601/2004 a ktorým sa zrušujú nariadenia (ES) č. 1093/94 a (ES) č. 1447/1999¹ (nariadenie o NNN rybolove),
- so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 1224/2009 z 20. novembra 2009, ktorým sa zriaďuje systém kontroly Spoločenstva na zabezpečenie dodržiavania pravidiel spoločnej politiky v oblasti rybného hospodárstva a ktorým sa menia a dopĺňajú nariadenia (ES) č. 847/96, (ES) č. 2371/2002, (ES) č. 811/2004, (ES) č. 768/2005, (ES) č. 2115/2005, (ES) č. 2166/2005, (ES) č. 388/2006, (ES) č. 509/2007, (ES) č. 676/2007, (ES) č. 1098/2007, (ES) č. 1300/2008, (ES) č. 1342/2008 a ktorým sa zrušujú nariadenia (EHS) č. 2847/93, (ES) č. 1627/94 a (ES) č. 1966/2006² (nariadenie o kontrole rybárstva),
- so zreteľom na Dohodu Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo o opatreniach prístavných štátov zameraných na prevenciu a odrádzanie od nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu a na jeho odstránenie z roku 2009,

¹ Ú. v. EÚ L 286, 29.10.2008, s. 1.

² Ú. v. EÚ L 343, 22.12.2009, s. 1.

- so zreteľom na Dohodu z Kapského Mesta z roku 2012 o vykonávaní ustanovení protokolu z Torremolinosu z roku 1993 týkajúceho sa Medzinárodného dohovoru o bezpečnosti rybárskych plavidiel z Torremolinosu z roku 1977,
- so zreteľom na dobrovoľné usmernenia Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo k vykonávaniu povinností vlajkového štátu z roku 2014,
- so zreteľom na nariadenie Rady (EÚ) 2020/1998 zo 7. decembra 2020 o reštriktívnych opatreniach proti závažnému porušovaniu a zneužívaniu ľudských práv³,
- so zreteľom na správu koalície EÚ pre NNN rybolov z decembra 2021 s názvom Vysledovateľnosť morských potravín: zosúladienie systémov dokumentácie úlovkov regionálnych rybárskych organizácií s cieľom bojovať proti NNN rybolovu,
- so zreteľom na štúdiu Komisie z roku 2022 s názvom Štúdia o legislatívnych rámcoch a systémoch presadzovania práva členských štátov, pokiaľ ide o povinnosti a sankcie voči štátnym príslušníkom za porušenie pravidiel vyplývajúcich z nariadenia o NNN rybolove,
- so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov č. 20/2022 z 26. septembra 2022 s názvom Opatrenia EÚ na boj proti nezákonnému rybolovu – Kontrolné systémy existujú, ale sú oslabené nerovnomernými kontrolami a sankciami zo strany členských štátov, ktorá sa týka politiky EÚ v boji proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu (NNN rybolovu),
- so zreteľom na správu Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo z roku 2022 s názvom Stav svetového rybolovu a akvakultúry za rok 2022: smerom k modrej transformácii,
- so zreteľom na záväzok Aliancie pre NNN rybolov s cieľom stimulovať ambície a opatrenia na boj proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu, na ktorom sa dohodlo 28. júna 2022,
- so zreteľom na Dohodu Svetovej obchodnej organizácie (WTO) o rybolovných dotáciách z roku 2022, ktorou sa zakazujú škodlivé rybolovné dotácie,
- so zreteľom na usmernenie Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo z roku 2023 s názvom Posilnenie vysledovateľnosti medzi koncovými bodmi – kritické udalosti sledovania a kľúčové dátové prvky v hodnotových reťazcoch rybolovu a akvakultúry,
- so zreteľom na technické usmernenie Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo z roku 2023 s názvom Vykonávanie medzinárodného akčného plánu na zabraňovanie nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu, odrádzanie od neho a jeho odstraňovanie – 1, metodiky a ukazovatele pre odhad rozsahu a vplyvu nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu: 1.1 zásady a prístupy,

³ Ú. v. EÚ L 410 I, 7.12.2020, s. 1.

- so zreteľom na spoločné odporúčanie Poradnej rady pre trhy a Poradnej rady pre diaľkové flotily z 21. apríla 2023 o potrebe harmonizovaných kontrol dovozu medzi členskými štátmi s cieľom zabrániť vstupu produktov nezákonného, nenahláseného a neregulovaného rybolovu na trh Európskej únie,
 - so zreteľom na pozíciu Európskeho parlamentu k zákazu výrobkov vyrobených s využitím nútenej práce na trhu Únie (COM(2022)0453),
 - so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. októbra 2023 o dôsledkoch čínskych rybolovných činností na rybárstvo EÚ a o ďalšom postupe⁴,
 - so zreteľom na ciele udržateľného rozvoja OSN, najmä cieľ udržateľného rozvoja č. 14 – Život pod vodou: Zachovať a udržateľne využívať oceány, moria a morské zdroje v záujme udržateľného rozvoja,
 - so zreteľom na článok 54 rokovacieho poriadku,
 - so zreteľom na správu Výboru pre rybárstvo (A9-0433/2023),
- A. keďže EÚ ako významný svetový aktér v oblasti rybného hospodárstva s rybárskou flotilou približne 73 000 plavidiel a ako najväčší dovozca produktov rybolovu na svete (čo predstavuje 34 % celkového svetového obchodu z hľadiska hodnoty, pričom takmer 70 % produktov rybolovu skonzumovaných v EÚ sa dováža) preto zohráva ústrednú úlohu v boji proti NNN rybolovu na celom svete;
- B. keďže odvetvie rybolovu v EÚ priamo zamestnáva 124 000 rybárov a každoročne prináša príjmy vo výške 6,3 miliardy EUR;
- C. keďže je ťažké odhadnúť rozsah NNN rybolovu a jeho hospodársku hodnotu; keďže v štúdiách sa zistilo, že celkové množstvo nenahlásených úlovkov v roku 2016 predstavovalo približne 28 miliónov ton s odhadovanou hodnotou 41 miliárd USD; keďže na začiatku 21. storočia predstavovali nezákonné úlovky podľa odhadov 10 až 26 miliónov ton rýb s odhadovanou hodnotou 10 – 23 miliárd USD; keďže v EÚ predstavujú každoročne dovezené produkty pochádzajúce z NNN rybolovu približne 500 000 ton v hodnote 1,1 miliardy EUR⁵;
- D. keďže praktiky NNN rybolovu majú významný vplyv na potravinovú bezpečnosť a pracovné príležitosti pre pobrežné komunity a predstavujú tiež veľkú hrozbu pre morské ekosystémy a populácie rýb, čo vážne ohrozuje živobytie rybárov a pobrežných komunit v Európskej únii a tretích krajinách a vytvára nespravodlivú hospodársku súťaž na trhu s produktmi rybolovu;

⁴ Prijaté texty, P9_TA(2023)0366.

⁵ Briefing – *Illegal, unreported and unregulated (IUU) fishing*, Európsky parlament, generálne riaditeľstvo pre parlamentné výskumné služby, 14. októbra 2022, [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/614598/EPRS_BRI\(2017\)614598_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2017/614598/EPRS_BRI(2017)614598_EN.pdf); Temple, Andrew J. et al., „Illegal, unregulated and unreported fishing impacts: A systematic review of evidence and proposed future agenda“, *Marine Policy*, zväzok 139, 2022, <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0308597X2200080X>; Osobitná správa Európskeho dvora audítorov č. 20/2022.

- E. keďže EÚ je odhodlaná dosiahnuť cieľ udržateľného rozvoja č. 14.4 a skončiť s NNN rybolovom do roku 2020 a v čo najväčšej možnej miere odstrániť dovoz produktov pochádzajúcich z NNN rybolovu, ktoré stále vstupujú na trh EÚ;
- F. keďže flotila EÚ vo vzdialených vodách čelí konkurencii istých zahraničných flotíl, ktoré boli obvinené z vykonávania NNN rybolovu vrátane nútenej práce, pracovného vykorisťovania a obchodovania s ľuďmi, čím narúšajú živobytie a ľudské práva rybárov na celom svete, ako aj udržateľnosť populácií rýb, a z predaja lacných produktov rybolovu na trhu EÚ, čím sa kvalitné produkty EÚ stávajú nekonkurencieschopnými; keďže opatrenia EÚ proti NNN rybolovu pomáhajú zabezpečiť rovnaké podmienky pre prevádzkovateľov z EÚ a z krajín mimo EÚ;
- G. keďže EÚ má účinný rámec právnych predpisov v oblasti rybárstva vrátane opatrení na zlepšenie kapacít na monitorovanie, inšpekciu, kontrolu a dohľad, ktoré sa používajú v boji proti NNN rybolovu;
- H. keďže podľa osobitnej správy Európskeho dvora audítorov o opatreniach EÚ na boj proti NNN rybolovu nariadenie o NNN rybolove zlepšilo výsledovosť a posilnilo kontrolu dovozu, osvedčilo sa ako užitočné a viedlo k pozitívnym reformám vo väčšine dotknutých krajín, no keďže sa v správe dospelo k záveru, že systémy kontroly oslabujú nerovnomerné kontroly a sankcie zo strany členských štátov;
- I. keďže digitalizácia certifikátov o úlovku NNN využitím informačného systému CATCH obmedzí príležitosti na podvodný dovoz; keďže systém osvedčovania úlovkov EÚ je navyše najkomplexnejší, a to v porovnaní so systémami USA a Japonska, ktoré sú v poradí druhým a tretím najväčším dovozcom na svete;
- J. keďže v článku 12 nariadenia o NNN rybolove sa zakazuje dovoz produktov pochádzajúcich z NNN rybolovu a tretie krajiny môžu byť označené za nespolupracujúce krajiny v súlade s ustanoveniami článkov 31 – 36 tohto nariadenia; keďže EÚ uplatňuje v prípade NNN rybolovu politiku nulovej tolerancie, ktorá sa vzťahuje na všetky aspekty rybolovu bez ohľadu na to, či sa vykonáva v EÚ alebo mimo nej;
- K. keďže päť tretích krajín má v súčasnosti červenú kartu a osem má žltú kartu; keďže však voči jednému hlavnému producentovi morských plodov, Čínskej ľudovej republike, nikdy nebol uplatnený postup podľa nariadenia o NNN rybolove napriek značným dôkazom o jeho významnom a stále intenzívnejšom zapojení do NNN rybolovu a keďže jeho neregulované a nejasné rybolovné operácie predstavujú vážnu hrozbu pre zachovanie globálnych rybolovných zdrojov a dodávateľských reťazcov;
- L. keďže Európsky námorný a rybársky fond poskytoval podporu činnostiam v oblasti monitorovania, kontroly a presadzovania práva, na čo mal vyhradený celkový rozpočet vo výške 580 miliónov EUR;
- M. keďže Európsky námorný, rybolovný a akvakultúrny fond (ENRAF) poskytuje významnú podporu na činnosti monitorovania, kontroly a presadzovania práva s osobitným cieľom „podporovať účinnú kontrolu a presadzovanie práva v oblasti rybárstva vrátane boja proti NNN rybolovu“ v rámci priority 1 – Podpora udržateľného rybárstva a obnova a ochrana vodných biologických zdrojov;

- N. keďže produkty pochádzajúce z NNN rybolovu predstavujú riziko pre potravinovú bezpečnosť občanov Európskej únie tým, že ohrozujú prístup k bezpečným, cenovo dostupným, kvalitným a vysledovateľným potravinám pre všetkých;
- O. keďže uznáva, že NNN rybolov neúmerne postihuje zraniteľné a marginalizované komunity v EÚ aj v tretích krajinách;
- P. keďže EÚ sa v marci 2023 pripojila k Aliancii pre NNN rybolov;
1. opätovne potvrdzuje, že je potrebné, aby EÚ a jej členské štáty aj naďalej pristupovali k NNN rybolovu s nulovou toleranciou a tento prístup uplatňovali rovnako na všetky krajiny bez ohľadu na ich veľkosť a aby podporovali hospodársky, environmentálne a sociálne udržateľný rybolov s cieľom bojovať proti nadmernému rybolovu, ničeniu morských ekosystémov a nespravodlivej hospodárskej súťaži v odvetví rybárstva EÚ a zároveň zaistiť potravinovú bezpečnosť a chrániť verejné zdravie;
 2. konštatuje, že odvetvie rybolovu zohráva kľúčovú úlohu pri zaisťovaní globálnej potravinovej a výživovej bezpečnosti a zabezpečovaní živobytia pre ľudí žijúcich v pobrežných oblastiach; zdôrazňuje, že Únia prikladá veľký význam udržateľnému rozvoju celosvetového rybárstva a odstráneniu nútenej práce, obchodovania s ľuďmi a iných foriem porušovania predpisov, a to aj v odvetví rybolovu; uznáva odhodlanie a dodržiavanie predpisov, ktoré preukazujú mnohí rybári EÚ, pokiaľ ide o zabezpečenie udržateľného riadenia rybolovných zdrojov;
 3. uznáva, že boj proti NNN rybolovu si vyžaduje holistický prístup zameraný na príčiny NNN rybolovu, ako je chudoba, nedostatok hospodárskych alternatív a slabá správa vecí verejných v niektorých regiónoch; nabáda Komisiu, aby sa zapojila do programov budovania kapacít a medzinárodnej spolupráce s cieľom pomôcť riešiť tieto základné otázky a podporovať udržateľné rybolovné postupy;
 4. naliehavo vyzýva Komisiu, aby spolupracovala najmä s tretími krajinami, ktoré sú významnými vývozcami produktov rybolovu do EÚ, s cieľom zabezpečiť, aby vykonávali opatrenia na predchádzanie NNN rybolovu vrátane pracovnoprávných a environmentálnych predpisov; nabáda Komisiu, aby zvažila sankcie alebo iné obchodné opatrenia, ak tretie krajiny nedodržiavajú medzinárodné normy;
 5. vyzýva Komisiu, aby poskytla technickú pomoc a podporovala budovanie kapacít s využitím všetkých možných kanálov v rámci spoločnej rybárskej politiky v súlade s cieľmi EÚ v oblasti medzinárodnej správy oceánov a motivovala a podporovala pobrežné štáty, s ktorými Únia vedie dialóg o zintenzívnení boja proti NNN rybolovu a sprísnení požiadaviek udržateľnosti a transparentnosti, pokiaľ ide o podmienky prístupu do ich výhradných hospodárskych zón;
 6. víta iniciatívu Komisie zverejniť 10. mája 2023 webové sídlo, ktoré bude obsahovať údaje o oprávneniach na rybolov udelených plavidlám EÚ loviacim mimo vôd EÚ a plavidlám z krajín mimo EÚ loviacim vo vodách EÚ; naliehavo vyzýva orgány tretích krajín zodpovedné za rybolov a regionálne organizácie pre riadenie rybárstva (RFMO), aby prijali podobné opatrenia;

7. víta, že v novom nariadení o kontrole rybárstva sa vyžaduje, aby sa na produktoch rybolovu dovážaných do EÚ a ulovených na mori uvádzalo číslo IMO rybárskeho plavidla alebo iný jedinečný identifikátor plavidla, ak sa neuplatňuje číslo IMO;
8. víta záväzok Aliancie pre NNN rybolov s cieľom stimulovať ambície a opatrenia na boj proti nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu, na ktorom sa dohodlo 28. júna 2022, víta, že Európska únia sa nedávno pripojila k Aliancii proti NNN rybolovu; naliehavo vyzýva členov aliancie, aby koordinovali svoje vnútroštátne systémy boja proti NNN rybolovu, a najmä aby preskúmali možnosť spoločného vydávania žltých a červených kariet alebo používania iných podobných nástrojov;
9. zdôrazňuje potrebu vykonať dôsledný vedecký výskum a zber údajov s cieľom lepšie pochopiť konkrétne vplyvy NNN rybolovu na potravinovú bezpečnosť, miestne hospodárstva a životné prostredie; vyzýva Komisiu, aby na takýto výskum vyčlenila finančné prostriedky a zdroje a aby pravidelne aktualizovala svoje posúdenia s cieľom poskytnúť základ pre tvorbu politik založenú na dôkazoch;
10. zdôrazňuje, že nariadenie EÚ o NNN rybolove sa musí vykonávať harmonizovaným prístupom, ktorým sa zabezpečí rovnaká úroveň vykonávania vo všetkých členských štátoch, čím by sa zvýšila účinnosť nariadenia pri používaní a zabránilo by sa akýmkoľvek potenciálnym medzerám;
11. žiada, aby Komisia zabezpečila, aby usmernenia EÚ k vykonávaniu nariadenia EÚ o NNN rybolove poskytovali usmernenie k tomu, ako zlepšiť vykonávanie nariadenia EÚ o NNN rybolove v členských štátoch, ktoré nedodržiavajú požiadavky nariadenia, a ako najlepšie overiť informácie uvedené v dvojročných správach;
12. zdôrazňuje, že je dôležité zaviesť viac kontrol dovozu s cieľom chrániť verejné zdravie a konkurencieschopnosť odvetvia rybolovu EÚ tým, že sa vykonávajú prísne a včasné opatrenia a sankcie;
13. poukazuje na to, že členské štáty musia vyčleniť dostatočné kapacity a zdroje na zabezpečenie účinného vykonávania kontrol dovozu;
14. nabáda vnútroštátne orgány, aby zabezpečili primerané vykonávanie nariadenia o NNN rybolove, a poskytl tak príklad osvedčeného postupu pre ostatné členské štáty, prispeli k zavedeniu primeraného systému vysledovateľnosti a zabezpečili zodpovedné rybolovné postupy, čím sa zlepši bezpečnosť na mori a pracovné podmienky na rybárskych plavidlách, a zlepšili presné nahlasovanie úlovkov;
15. zdôrazňuje, že Komisia musí poskytovať primeranú podporu vnútroštátnym orgánom zodpovedným za kontrolu dovozu produktov rybolovu, a poznamenáva, že táto podpora môže v príslušnom prípade zahŕňať vypracovanie zoznamu riadiacich a ochranných opatrení uplatňovaných v krajinách mimo EÚ a poskytovanie podrobných informácií o nedostatkoch zistených v súvislosti s vykonávaním nariadenia EÚ o NNN rybolove vo vzťahu ku krajinám mimo EÚ;
16. zdôrazňuje, že Komisia musí spolu s Európskou agentúrou pre kontrolu rybárstva a v úzkej koordinácii s členskými štátmi poskytovať vnútroštátnym orgánom ďalšiu podporu, pokiaľ ide o to, ako čo najlepšie vykonávať nariadenie o NNN rybolove,

pričom táto podpora môže mať podobu usmernení, výmeny osvedčených postupov, odbornej prípravy a podobne, čo tiež vnútroštátnym odvetviam rybárstva umožní znovu nadobudnúť konkurencieschopnosť;

17. vyzýva členské štáty, aby fond ENRAF využívali s cieľom zabezpečiť, aby poskytoval potrebnú cieleňú podporu maloobjemovým a tradičným rybárom, ktorí často čelia osobitným výzvam pri dodržiavaní nariadenia o NNN rybolove; zdôrazňuje, že títo rybári zohrávajú kľúčovú úlohu, pokiaľ ide o miestnu potravinovú bezpečnosť, a mali by dostať pomoc, ktorú potrebujú;
18. naliehavo vyzýva Komisiu, aby preskúmala možnosti podpory zasiahnutých komunít v členských štátoch; uznáva, že prechod na udržateľné rybolovné postupy môže viesť k narušeniu hospodárstva a strate pracovných miest, a preto vyzýva na prijatie opatrení na ochranu živobytia osôb závislých od odvetvia rybolovu, ako je odborná príprava a finančná podpora prechodu;
19. zdôrazňuje, že je povinnosťou Komisie, aby zabezpečila konzistentné uplatňovanie a vykonávanie postupov kontroly dovozu v celej EÚ vrátane kontrol osvedčení o úlovku, prístupu založeného na riziku, overovaní a začatia postupov v prípade nesplnenia povinnosti;
20. v súlade s nedávnou dohodou o revízii nariadenia o kontrole rybárstva nabáda na zavedenie opatrení diaľkového elektronického monitorovania vo vodách krajín mimo EÚ s cieľom bojovať proti NNN rybolovu;
21. očakáva, že Komisia bude podporovať inovácie a výskum s cieľom vyvinúť nástroje monitorovania, sledovania a geolokalizácie plavidiel na šírom mori podporou vykonávania medzinárodných iniciatív zameraných na koordináciu dátových systémov a poskytovanie úplných, presných údajov a transparentných informácií o polohe, pôvode a činnosti rybárskych plavidiel;
22. pripomína Komisii, že treba harmonizovať kontroly dovozu vo všetkých členských štátoch, aby sa zabránilo vstupu produktov NNN rybolovu na trh EÚ, a dôrazne jej odporúča, aby v tejto súvislosti podnikla ďalšie kroky; zdôrazňuje, že Európska únia musí zlepšiť kontrolu a presadzovanie práva s cieľom bojovať proti nútenej práci v odvetví rybolovu aj spracovania dovážaných produktov;
23. uznáva, že Dohoda IMO z Kapského Mesta z roku 2012, Dohoda FAO o opatreniach prístavných štátov z roku 2009, protokol MOP k Dohovoru o nútenej alebo povinnej práci z roku 1930 (č. 29) a Dohovor MOP o práci v odvetví rybolovu (č. 188) sú dôležitými nástrojmi na zabezpečenie dôstojných pracovných podmienok a pomoc pri predchádzaní neprijateľným formám práce pre všetkých rybárov, najmä nútenej práci, obchodovaniu s ľuďmi a iným porušeniam, a na boj proti NNN rybolovu; vyzýva členské štáty, aby podpísali a ratifikovali tieto dohovory alebo k nim pristúpili;
24. vyzýva Komisiu, aby zvyšovala informovanosť o ochrane ľudských práv v odvetví rybolovu; zdôrazňuje, že v odvetví rybárstva v konkrétnych geografických oblastiach existuje vyššie riziko nútenej práce nariadenej štátnymi orgánmi; trvá na tom, že ak sa zistí, že došlo k nútenej práci, vstup produktov vyrobených nútenou prácou na trh EÚ by sa mal zakázať;

25. žiada Komisiu, aby prijala opatrenia na zastavenie používania lacných vlajok; požaduje jednoduchý prístup k informáciám o skutočnom vlastníctve rybárskych plavidiel plávajúcich pod všetkými vlajkami; vyzýva Komisiu, aby zlepšila svoj systém identifikácie plavidiel zapojených do NNN rybolovu, ako sa stanovuje vo vykonávacom nariadení (EÚ) 2022/1184, aby bolo možné identifikovať krajinu pôvodu plavidla, aj keď je jeho vlajkový štát neistý, a aby sa zahrnuli aj plavidlá, na ktorých sa zistilo porušovanie ľudských práv;
26. víta, že revidované nariadenie o kontrole rybárstva konkrétnymi ustanoveniami zakazuje prevádzkovateľom z Únie vrátane konečných užívateľov výhod vlastníť, prevádzkovať alebo spravovať plavidlá registrované pod vlajkou krajín, ktorým bola vydaná červená karta za nespoluprácu v boji proti NNN rybolovu;
27. naliehavo vyzýva členské štáty, aby vytvorili a udržiavali komplexné databázy, v ktorých sa zhromažďujú a zaznamenávajú informácie o konečných užívateľoch výhod registrovaných plavidiel;
28. nabáda členské štáty, aby spolupracovali s príslušnými orgánmi s cieľom zabezpečiť presnosť zhromaždených údajov o skutočnom vlastníctve plavidiel s cieľom uľahčiť tvorbu politiky a presadzovanie revidovaného nariadenia o kontrole rybárstva;
29. nabáda Komisiu, aby urýchlene pracovala na zabezpečení plnej prevádzkyschopnosti informačného systému CATCH a na tom, aby vnútroštátne orgány členských štátov boli plne oboznámené s jeho používaním do dvoch rokov od dátumu začatia uplatňovania článku 4 revidovaného nariadenia o kontrole rybárstva;
30. žiada Komisiu, aby zaistila dostatočné ľudské zdroje s cieľom zabezpečiť rýchlejšie a účinnejšie uvádzanie uvedeného informačného systému do prevádzky v členských štátoch;
31. rozhodne víta zavedenie nového informačného systému CATCH na základe revidovaného nariadenia o kontrole rybárstva;
32. nabáda na rýchle začlenenie komplexnejších kritérií rizika a krížových kontrol údajov do ďalších iterácií informačného systému CATCH, ako odporúča Poradná rada pre diaľkové flotily; domnieva sa, že v záujme zabezpečenia čo najlepšieho výsledku musí Komisia zaručiť, aby sa v systéme CATCH posudzovalo riziko aspoň tak dôkladne ako v členských štátoch, ktoré už majú zavedený elektronický systém na kontrolu osvedčení o úlovku; domnieva sa, že v medziobdobí musí Komisia zabezpečiť interoperabilitu medzi systémom CATCH a vnútroštátnymi informačnými systémami bez zvýšenia záťaže hospodárskych subjektov;
33. naliehavo vyzýva Komisiu, aby na svojom Generálnom riaditeľstve pre námorné záležitosti a rybárstvo zvýšila počet zamestnancov pracujúcich v oblasti správy oceánov a NNN rybolovu;
34. nabáda členské štáty, aby zabezpečili zavedenie potrebných postupov v rámci prípravy na formálne prijatie informačného systému CATCH a aby zaistili, že tento systém bude čo najskôr pripravený na používanie;

35. naliehavo vyzýva členské štáty, aby posilnili kontrolné systémy na zabránenie dovozu nezákonných produktov rybolovu, a aby prijali potrebné opatrenia; víta úplnú vysledovateľnosť čerstvých, mrazených a spracovaných produktov rybolovu, ako sa dohodlo v novom nariadení o kontrole rybárstva, čo by mohlo prispieť k zvýšeniu bezpečnosti potravín v EÚ a pomôcť presadiť, aby tretie krajiny zvýšili vysledovateľnosť s cieľom umožniť svojim produktom rybolovu vstup na trh Únie;
36. zdôrazňuje význam lepšej vysledovateľnosti všetkých potravinových produktov rybolovu a akvakultúry v záujme toho, aby spotrebiteľia mohli prijímať informované rozhodnutia pri nákupe týchto produktov; domnieva sa, že by sa malo zväziť konkrétnejšie a transparentnejšie označovanie produktov EÚ, ako aj produktov krajín mimo EÚ, v rámci ktorého by sa jasne uvádzal životný cyklus produktu od výroby po konzumáciu; nabáda členské štáty, aby v prípade produktov z morských plodov začali vhodné propagačné kampane s cieľom zvýšiť informovanosť spotrebiteľov o tom, čo kupujú, a o opatreniach vysledovateľnosti;
37. naliehavo vyzýva členské štáty, aby urýchlene vykonali nové nariadenie o kontrole rybárstva, a splnili si tak svoju zákonnú povinnosť zaviesť účinné, primerané a odrádzajúce sankcie proti NNN rybolovu, čím znížia motiváciu vykonávať NNN rybolov a odradia od akéhokoľvek budúceho porušovania;
38. zdôrazňuje, že mnohostranná spolupráca a globálna súdržná politika, pokiaľ ide o NNN rybolov, obchod a správu oceánov, majú zásadný význam pre účinný boj proti NNN rybolovu; v tejto súvislosti vyzýva Komisiu, aby prostredníctvom svojich dohôd o partnerstve v odvetví udržateľného rybárstva, politiky v oblasti NNN rybolovu, v rámci RFMO a WTO naďalej povzbudzovala svojich partnerov a zintenzívnila spoluprácu s USA, Spojeným kráľovstvom, Japonskom a inými kľúčovými aktérmi v odvetví rybárstva a námornej politiky prostredníctvom diplomatických a obchodných nástrojov a aby nabádala iné krajiny mimo EÚ, aby prijali spoľahlivé právne predpisy a opatrenia na boj proti NNN rybolovu;
39. uznáva, že účinné presadzovanie nariadení o NNN rybolove si vyžaduje spoluprácu medzi členskými štátmi a koordinovaný prístup na úrovni EÚ; nabáda Komisiu, aby spolu s Európskou agentúrou pre kontrolu rybárstva zvýšila koordinačné úsilie s cieľom bojovať proti NNN rybolovu, vymieňala si najlepšie postupy a harmonizovala činnosti v oblasti presadzovania práva vo všetkých členských štátoch;
40. uznáva význam podpory spolupráce s občianskou spoločnosťou a zainteresovanými stranami z komún v boji proti NNN rybolovu; zdôrazňuje význam zapojenia zainteresovaných strán v záujme čo najlepšieho vykonávania nariadenia o NNN rybolove; vyzýva Komisiu, aby spolupracovala s týmito zainteresovanými stranami s cieľom presadzovať udržateľné rybolovné postupy a zabezpečiť, aby boli v rozhodovacom procese vypočuté dotknuté komunity;
41. vyzýva na vytvorenie komplexného programu na ochranu oznamovateľov v EÚ s cieľom povzbudiť jednotlivcov, ktorí majú vedomosť o NNN rybolove, aby sa prihlásili a poskytli kľúčové informácie; zdôrazňuje, že takýto program by mal zahŕňať právne záruky, anonymitu a stimuly pre oznamovateľov, aby oznamovali porušenia bez strachu z odvetných opatrení;

42. vyzýva členské štáty, aby presadzovali spravodlivé obchodné postupy v odvetví rybárstva s cieľom dosiahnuť skutočne rovnaké podmienky pre produkty rybolovu EÚ a produkty rybolovu tretích krajín; zastáva názor, že členské štáty by mali zväžiť vykonávanie obchodných opatrení, v rámci ktorých sa zohľadňujú environmentálne a pracovné normy dovážaných výrobkov;
43. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby sa zdržali udeľovania preferenčného prístupu na trh krajinám spojeným s praktikami NNN rybolovu a závažným porušením pracovnoprávných predpisov vrátane využívania nútenej práce; domnieva sa, že EÚ by sa mala usilovať zaviesť skutočne rovnaké podmienky, pokiaľ ide o morské plody vyprodukované v EÚ a v tretích krajinách; domnieva sa, že pokiaľ ide o nástroj autonómnych colných kvót, ktorý je nevyhnutný na zabezpečenie konkurencieschopnosti spracovateľského odvetvia Únie a s cieľom predísť ohrozeniu výroby produktov rybolovu v Únii tým, že sa zaručí primerané zásobovanie odvetvia produktmi rybolovu, ten by sa mal používať výlučne v prípadoch nedostatočných dodávok morských plodov na trhy EÚ a nemal by sa používať na dovoz produktov pochádzajúcich z NNN rybolovu alebo na vyvíjanie tlaku na ceny tovaru vyrobeného v EÚ;
44. naliehavo vyzýva Komisiu, aby zabezpečila dôsledné a prísne uplatňovanie červených a žltých kariet bez ohľadu na veľkosť krajiny alebo jej hospodársky a obchodný vplyv; v tejto súvislosti, ako sa požaduje v uznesení Európskeho parlamentu s názvom Dôsledky čínskych rybolovných činností na rybárstvo EÚ a ďalší postup (A9-0282/2023), vyzýva Komisiu, aby posúdila všetky iniciatívy Číny zamerané na boj proti NNN rybolovu a na základe týchto posúdení prijala vhodné opatrenia podľa nariadenia o NNN rybolove;
45. zdôrazňuje, že dostupné databázy týkajúce sa NNN rybolovu sú neprehľadné, t. j. chýbajú v nich informácie o názve, pôvode alebo vlastníctve plavidiel, čo spôsobuje stratu príjmov, najmä v chudobných krajinách; zdôrazňuje, že medzinárodné orgány zapojené do boja proti NNN rybolovu by mali koordinovať svoje činnosti v oblasti kontroly NNN rybolovu so spoločnými elektronickými databázami, jasnými stratégiami a štruktúrovanými plánmi, ktoré vedú k najnižšej možnej úrovni praktík NNN rybolovu na medzinárodnej úrovni;
46. nabáda členské štáty, aby zlepšili pravidelnú a správne načasovanú výmenu informácií, a to aj o zamietnutých zásielkach, čo by orgánom pomohlo lepšie uplatňovať a presadzovať právne predpisy; zdôrazňuje, že v tejto súvislosti môže pomôcť Dohoda Organizácie OSN pre výživu a poľnohospodárstvo o opatreniach prístavných štátov;
47. konštatuje, že RFMO sa osvedčili ako užitočné v boji proti nezákonnému rybolovu; vyzýva Komisiu, aby aktívne podporovala zriadenie relevantnejších RFMO; nabáda členské štáty, aby podporovali iniciatívy FAO a príslušných RFMO zamerané na boj proti NNN rybolovným činnostiam a aby si vymieňali informácie týkajúce sa rybárskych plavidiel podozrivých z takýchto činností;
48. zdôrazňuje, že multilaterálne systémy dokumentácie úlovkov, ktoré navrhli a odsúhlasili zmluvné strany regionálnych organizácií pre riadenie rybárstva a spolupracujúce nezmluvné strany a ktoré vyžadujú, aby sa kritické informácie o zásielke zaznamenávali

a oznamovali v celom dodávateľskom reťazci, sa osvedčili ako účinné nástroje na zlepšenie výsledovateľnosti a sú prínosné v boji proti NNN rybolovu;

49. pripomína ciele chrániť do roku 2030 aspoň 30 % oceánov; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby zabezpečili, že účinné opatrenia budú zavedené pred rokom 2030 a že nariadenie o NNN rybolove sa bude v plnej miere vykonávať;
50. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie Rade a Komisii.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

Európska únia (EÚ) sa ako jeden z najdôležitejších svetových aktérov v oblasti rybnárstva nachádza v jedinečnej situácii. Jej rybárske plavidlá sú prítomné v oceánoch na celom svete a zároveň je primárnym dovozcom produktov rybolovu. Keďže sa pod jej vlajkou plaví približne 73 000 lodí a dosahuje veľmi vysokú mieru dovozu (takmer 70 % konzumovaných morských plodov pochádza zo zahraničia), vplyv EÚ na celosvetové rybolovné postupy nemožno podceňovať. Toto dominantné postavenie znamená, že EÚ nesie významnú zodpovednosť aj za vymedzenie a presadzovanie udržateľných postupov v tomto odvetví.

Ako zmluvná strana Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve a signatár viacerých ďalších dôležitých medzinárodných dohôd mala EÚ vždy povinnosť chrániť morské zdroje. V týchto ustanoveniach sa zdôrazňuje zodpovednosť všetkých štátov za zabezpečenie udržateľného riadenia morí a za spoluprácu pri dosahovaní tohto spoločného cieľa.

Nezákonný, nenahlásený a neregulovaný (NNN) rybolov je významnou hrozbou pre morské ekosystémy, sociálno-ekonomický blahobyt komunít závislých od rybolovu, globálnu povosť odvetvia rybolovu a medzinárodné úsilie o zlepšenie správy oceánov.

Obrovský rozsah ekonomických dôsledkov si uvedomíme, keď vezmeme do úvahy, že toto odvetvie vytvára obrovské množstvo pracovných miest v pobrežných spoločnostiach – viac ako 124 000 priamych pracovných miest – a do pokladnice EÚ prináša pozoruhodné príjmy – 6,3 miliardy EUR ročne. Uvádzanie produktov NNN rybolovu na trh ohrozuje tento hospodársky prínos. Nezákonné operácie nielenže pripravujú štáty o príjmy, ale vyžadujú si aj zvýšené výdavky na monitorovanie, inšpekciu a kontrolné opatrenia na boj proti NNN rybolovu.

Vzhľadom na svoju ústrednú úlohu na svetovom trhu s morskými plodmi má Európska únia jedinečné postavenie, aby formovala a viedla medzinárodne udržateľné rybolovné postupy. Závazok EÚ voči udržateľnosti v odvetví rybolovu nie je len hospodárskym alebo environmentálnym záujmom, ale ide o otázku potravinovej bezpečnosti. Keďže väčšina morských plodov sa dováža, v záujme zdravia a blahobytu občanov je dôležité zaručiť, aby mal takýto dovoz udržateľný a legálny pôvod.

Hoci EÚ má spoľahlivé regulačné rámce, ako je vyčlenenie 580 miliónov EUR z Európskeho námorného a rybárskeho fondu na podporu monitorovacích a kontrolných činností, problémy pretrvávajú. Európsky dvor audítorov vo svojej správe z roku 2022 upozornil na nekonzistentnosť kontrol a sankcií členských štátov a na trhliny v systéme, ktoré treba okamžite napraviť.

Cesta vpred pre EÚ má mnohé stránky. Sľubným krokom správnym smerom je napríklad digitalizácia osvedčení o úlovku NNN využitím informačného systému CATCH. Cieľom tohto systému je obmedziť podvodný dovoz a zabezpečiť prísnejší súlad s nariadeniami EÚ.

Okrem toho je nevyhnutné podporovať užšiu spoluprácu s tretími krajinami, z ktorých mnohé sú významnými producentmi morských plodov. Tieto partnerstvá zabezpečia, aby dovážané produkty spĺňali prísne normy EÚ a aby postoj bloku proti NNN rybolovu mal odozvu na

celom svete.

Najmä systém kariet EÚ sa ukázal ako užitočný: v súčasnosti je štyrom tretím krajinám udelená červená karta a osem krajín má žltú kartu. Veľký producent morských plodov, Čínska ľudová republika, však nikdy nebola viazaná právnymi predpismi o NNN rybolove napriek značným dôkazom o tom, že sa doňho významne a čoraz intenzívnejšie zapája.

Keďže prevádzkovatelia NNN rybolovu neustále hľadajú medzery v existujúcich rámcoch, je nevyhnutné, aby sa EÚ aj naďalej dynamicky a proaktívne usilovala plniť si svoj záväzok voči udržateľnému rybolovu a celosvetovej potravinovej bezpečnosti.

EÚ nesie zodpovednosť ako vedúci subjekt v boji proti NNN rybolovu. Tým môže zabezpečiť nielen budúcnosť svojich morských ekosystémov a životných potrieb, ktoré sa tým podporujú, ale môže si zároveň upevniť svoju pozíciu globálneho zástancu udržateľných a zodpovedných rybolovných postupov. Preto je nevyhnutné, aby EÚ a členské štáty pokračovali v implementácii, a najmä v podpore viacerých opatrení na celom svete:

- Podporovať nulovú toleranciu voči nezákonnému, nenahlásenému a neregulovanému rybolovu, zabezpečiť rovnaké zaobchádzanie so všetkými krajinami bez ohľadu na veľkosť a presadzovať udržateľný rybolov, bojovať proti nadmernému rybolovu a zaručiť potravinovú bezpečnosť.
- Zaviesť harmonizované kontroly dovozu medzi členskými štátmi s cieľom zabrániť vstupu produktov NNN rybolovu na trh EÚ.
- Nabádať Komisiu, aby zabezpečila plnú prevádzkyschopnosť informačného systému CATCH a to, aby vnútroštátne orgány členských štátov boli plne oboznámené s jeho používaním dva roky od začatia uplatňovania revidovaného nariadenia o kontrole rybárstva.
- Zabezpečiť dostatočné ľudské zdroje na podporu rýchlejšej a efektívnejšej implementácie informačného systému CATCH v členských štátoch.
- Zvýšiť počet zamestnancov GR MARE pre správu oceánov a NNN rybolov.
- Posilniť kontrolné systémy a potrebné opatrenia prijaté členskými štátmi s cieľom zabrániť dovozu produktov nezákonného rybolovu.
- Naliehať na členské štáty, aby uplatňovali odrádzajúce sankcie proti nezákonnému rybolovu.
- Vyzývať Komisiu a členské štáty, aby sa zdržali udeľovania preferenčného prístupu na trh krajinám spojeným s praktikami NNN rybolovu a závažným porušovaním pracovnoprávných predpisov.
- Nabádať členské štáty, aby zlepšili pravidelnú a správne načasovanú výmenu informácií, a to aj o zamietnutých zásielkach, čo orgánom pomôže lepšie uplatňovať právne predpisy; zdôrazňovať, že v tejto súvislosti môže pomôcť Dohoda o opatreniach prístavných štátov.

- Zdôrazniť, že systémy certifikácie úlovkov, ktoré navrhli a odsúhlasili regionálne organizácie pre riadenie rybníctva (RFMO) a ktoré si vyžadujú zaznamenávanie a prenos kritických informácií o zásilkach v celom dodávateľskom reťazci, sú osvedčenými nástrojmi na zlepšenie výsledovateľnosti a v boji proti NNN rybolovu.

PRÍLOHA: SUBJEKTY ALEBO OSOBY, KTORÉ SPRAVODAJCOVI POSKYTLI INFORMÁCIE

V súlade s článkom 8 prílohy I k rokovaciemu poriadku spravodajca vyhlasuje, že počas prípravy správy až do jej prijatia vo výbore mu poskytli informácie tieto subjekty alebo osoby:

Subjekt a/alebo osoba
Europêche
Oceana
Poradná rada pre trhy

Vypracovanie uvedeného zoznamu je vo výlučnej zodpovednosti spravodajcu.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	7.12.2023
Výsledok záverečného hlasovania	+ : 24 - : 0 0 : 0
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, François-Xavier Bellamy, Izaskun Bilbao Barandica, Maria da Graça Carvalho, Asger Christensen, Francisco Guerreiro, Niclas Herbst, Jan Huitema, Ladislav Ilčić, France Jamet, Pierre Karleskind, Predrag Fred Matić, Francisco José Millán Mon, Ana Miranda, Bert-Jan Ruissen
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Nicolás González Casares, Petros Kokkalis, Colm Markey, Gabriel Mato, Lucia Vuolo
Náhradníci (čl. 209 ods. 7) prítomní na záverečnom hlasovaní	Margrete Auken, Malte Gallée

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE

24	+
ECR	Ladislav Ilčić, Bert-Jan Ruissen
ID	France Jamet
PPE	François-Xavier Bellamy, Maria da Graça Carvalho, Niclas Herbst, Colm Markey, Gabriel Mato, Francisco José Millán Mon, Lucia Vuolo
Renew	Izaskun Bilbao Barandica, Asger Christensen, Jan Huitema, Pierre Karleskind
S&D	Clara Aguilera, João Albuquerque, Pietro Bartolo, Nicolás González Casares, Predrag Fred Matić
The Left	Petros Kokkalis
Verts/ALE	Margrete Auken, Malte Gallée, Francisco Guerreiro, Ana Miranda

0	-

0	0

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania